

Inovační procesy

Klastry

© 2004 – přednáška č. 6

Klastr

- „ ...je geograficky blízké seskupení vzájemně provázaných firem, specializovaných dodavatelů, poskytovatelů služeb a souvisejících institucí v konkrétním oboru i firem v příbuzných oborech, které spolu soutěží, ale také spolupracují, mají společné znaky a také se doplňují.“

Teorie

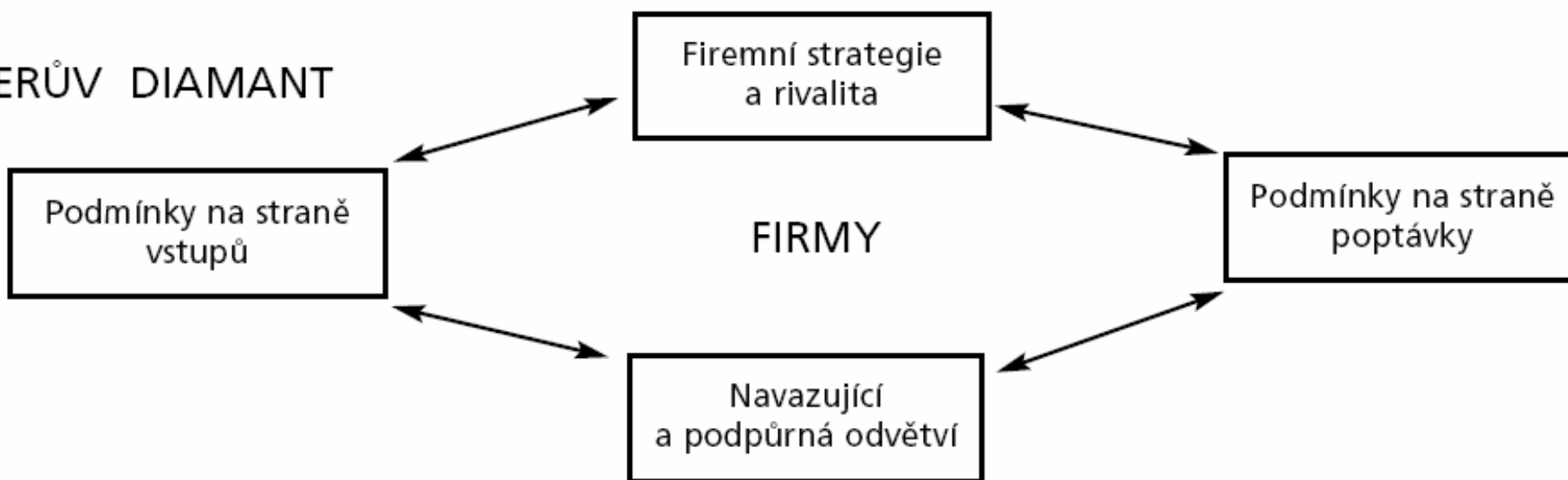
- Michael E. Porter v knize Konkurenční výhoda národů (1990)

pojem **průmyslový klastr** (anglicky cluster = seskupení, shluk)

- Jeho teorie dává klastrům prominentní roli v ekonomickém rozvoji spojeném s konkrétním geografickým místem.

- Strategie firem, struktura a konkurenti
- Podmínky faktorů
- Podmínky poptávky
- Spřízněná a podporující odvětví

PORTERŮV DIAMANT

Typy vazeb v klastru

- Vertikální vazba – odběratelsko-dodavatelské vztahy
- Horizontální vazba

Příklad

- Masný klastr zahrnující všechny subjekty na daném teritoriu od chovu skotu, přes jatka, zpracující průmysl, stroje, obalové technologie včetně konzervárenství, výzkumu, hygieny, veterinářství až po obchod a třeba i krmivo pro domácí mazlíčky.

Důvody proč klastry

- Zvyšují produktivitu
- Zvyšují inovační kapacitu
- Stimulují rychlejší tvorbu nových firem

Proč být v klastru

- Informace
- Komunikace
- Spolupráce
- Vzdělávání
- Poradenství a lobbying
- PR a marketing
- Produktivita
- Inovace
- Internacionalizace
- konkurenceschopnost

Typologie klastrů

- Vertikální výrobní řetězec
- Seskupení propojených odvětví
- Regionální klastr
- Sítě
- Inovační prostředí

Další dělení

- Odvozená z životního cyklu – embryonální-zralost (zaměřeno na dynamiku zaměstnanosti)
- Odvětví – automobilový, strojírenský, textilní....
- Potenciál klastrů – vertikální a horizontální dimenze

hloubka vztahů (hluboký, mělký) x šířka

Hustota firem – hustý x řídký

Způsoby identifikace

- Makro – národní úroveň (vazby skupin odvětví jako celku)
- Mezzo – úroveň odvětví
- Mikro – firemní úroveň

Koeficient lokalizace

$$LQ_i = \frac{e_i / e}{E_i / E}$$

LQ_i = koeficient lokalizace pro i -té odvětví

e_i = zaměstnanost v i -tém odvětví regionu

E_i = zaměstnanost v i -tém odvětví ve státě

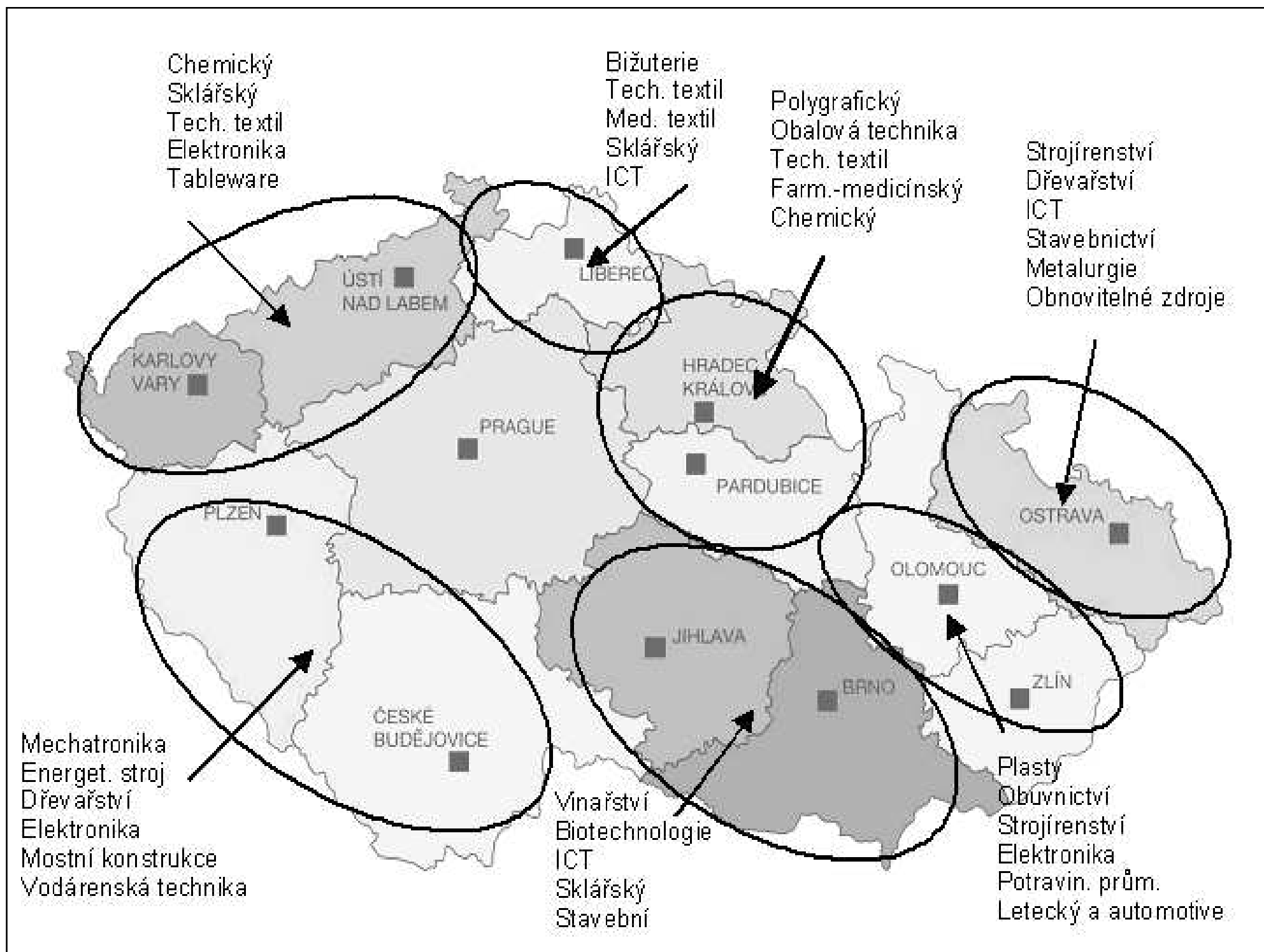
E = celková zaměstnanost

Strategie vytváření klastrů

- Organické strategie klastrů
- Transplantační strategie klastrů
- Hybridní strategie

Role vlády

- Zlepšuje kvalitu základních vstupů pro firmy (lidské zdroje, fyzická a technická infrastruktura ..)
- Vytváří pravidla
- Podporuje začleňování lokálních, regionálních a národních klastrů do strategií a programů
- Podporuje ustavení tzv. klastrových iniciativ a podílí se na poč. financování
- Zvyšuje povědomí místních firem a občanů regionu o problematice rozvoje regionů

Členská základna

Členská základna **MSSK** je ke dni 20.1.2004 tvořena 34 subjekty. Členská základna v sobě zahrnuje velké, střední i malé podniky zabývající se materiální výrobou, organizacemi zabývajícími se poskytováním služeb pro průmysl, fyzické osoby, sdružení a vysokou školu.

Název organizace	Město
<u>Alfa Plastik, a.s.</u>	Bruntál
<u>AŘ Systém a.s.</u>	Ostrava
<u>BEST QUALITY, s.r.o.</u>	Ostrava - Vítkovice
<u>ČKD VAGONKA, a.s.</u>	Ostrava - Vítkovice
<u>Dodávky automatizace, spol. s r.o.</u>	Ostrava - Vítkovice
<u>ecmg consulting, s.r.o.</u>	Český Těšín
<u>FERRCOMP, a.s.</u>	Frýdlant n. Ostr
<u>FYZIKÁLNĚ TECHNICKÝ ZKUŠEBNÍ ÚSTAV, státní podnik</u>	Ostrava - Radvanice
<u>HM PARTNERS s.r.o.</u>	Ostrava
<u>HUTNÍ PROJEKT OSTRAVA akciová společnost</u>	Ostrava
<u>Hydac spol. s r.o.</u>	Planá n.Luž.

<u>INGELECTRIC A.S.</u>	Ostrava - Poruba
Jan Počta - CSM	Ostrava
<u>KOMAS spol. s r.o.</u>	Opava - komárov
<u>Květoslav Bašista</u>	Krnov
<u>LICHNA TRADE CZ, s.r.o.</u>	Frýdek - Místek
<u>Lichtgitter CZ spol. s r.o.</u>	Horní Suchá
<u>MEDIUM SOFT a.s.</u>	Ostrava
<u>NOVÁ HUŤ - Válcovna za studena, spol. s r.o.</u>	Ostrava - Vítkovice
<u>Odvětvový svaz hutnictví železa</u>	Praha
<u>Sdružení pro rozvoj Moravskoslezského kraje</u>	Ostrava - Mar. Hory
<u>Severomoravská plynárenská, a.s.</u>	Ostrava
<u>Silva ART, spol. s r.o.</u>	Český Těšín
<u>STROJFERR, s.r.o.</u>	Frýdlant n. Ostr.
<u>TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY, a.s.</u>	Třinec
<u>TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY - strojírenská výroba, a.s.</u>	Třinec
<u>VÍTKOVICE Lahvárna, a.s.</u>	Ostrava - Vítkovice
<u>VÍTKOVICE STROJÍRENSTVÍ, a.s.</u>	Ostrava - Vítkovice
<u>VÍTKOVICE - Údržba, spol. s r.o.</u>	Ostrava - Vítkovice
<u>Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava</u>	Ostrava - Poruba

Program Klastry - dotace

Forma podpory	nevratná dotace
Výše podpory	projekt vyhledávání vhodných firem pro klastry maximálně 75 % uznatelných nákladů 0,2 mil Kč – 1 mil Kč <ul style="list-style-type: none">• projekt založení a rozvoje klastru maximálně 75 % (1. rok), 50 % (2. rok), 25 % (3. rok) uznatelných nákladů celkem maximálně 50 % uznatelných nákladů 3 mil Kč – 45 mil Kč
Příjemce podpory	kraj nebo jím určená organizace, instituce terciárního vzdělávání, výzkumný ústav (vyhledávání vhodných firem pro klastry) <ul style="list-style-type: none">• právnická osoba podle § 18 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, zřízená za účelem podpory inovací a zvýšení konkurenceschopnosti v oboru (zakládání a rozvoj klastrů)
Uznatelné náklady	vyhledávání vhodných firem pro klastry <ul style="list-style-type: none">o náklady na vyhledávání vhodných firem pro klastry <ul style="list-style-type: none">• zakládání a rozvoj klastrů<ul style="list-style-type: none">o pronájem a vybavení kancelářío pořízení hmotného a nehmotného majetkuo poradenské službyo průzkum trhů a konkurenceo propagace klastru a jeho aktivito mzdové a cestovní nákladyo benchmarking
Specifika a omezení	vyjádření zájmu o zpracování studie minimálně 10 firem, univerzity nebo krajského úřadu <ul style="list-style-type: none">• (vyhledávání vhodných firem pro klastry)• klastr musí obsahovat minimálně 15 samostatných organizací• minimálně 60 % členů tvoří MSP a instituce terciárního vzdělávání nebo výzkumné organizace (zakládání a rozvoj klastrů)• předpoklad udržitelnosti klastru
Podporované činnosti	průmyslová výroba a služby dle OKEČ vymezených v příloze programu <ul style="list-style-type: none">• zaměření na inovace a zvýšení exportu